

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Granskning av kommunens prognoser 2005 och 2006

Mora kommun

Februari 2007

Micaela Hedin

Certifierad kommunal revisor

*connectedthinking

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1 Inledning	2
1.1 Uppdraget	2
1.2 Bakgrund	2
1.3 Syfte.....	2
1.4 Avgränsning och metod.....	2
1.5 Revisionsfråga	2
2 Ansvar och anvisningar.....	3
2.1 Ansvar.....	3
2.2 Anvisningar	3
3 Jämförelse prognos och resultat	4
3.1 2005	4
3.2 2006	6
3.3 Kommentarer från kommunstyrelsen protokoll 2006-05-23.....	7
3.4 Kommentarer från kommunstyrelsen protokoll 2006-08-29.....	8
4 Slutsatser och iakttagelser	9

Sammanfattning

Revisorerna i har gett Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers uppdraget att granska rutiner för ekonomisk uppföljning och prognoser i Mora kommun. Granskningen har utförts av Micaela Hedin.

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen är mycket central inte minst mot bakgrund av gällande balanskrav. Det är väsentligt att i ett tidigt skede få grepp om resultatet och avvikelser mot budget. För sen rapportering innebär ofta att det är för sent att sätta in åtgärder som påverkar årets resultat. Det är viktigt att kommunens prognoser under året är tillförlitliga och om avvikelser uppstått mellan prognos och utfall att åtgärdsplaner beslutas och vidtas.

I kommunens ekonomiska styrprinciper beskrivs ansvaret för resultatet:

”Ansvar för resultatet innebär att en resultatenhetschef kan öka sina kostnader om intäkterna blir högre än budgeterat, men också ett ansvar att minska sina kostnader om intäkterna blir lägre än budgeterat. Ansvaret omfattar alltså att nettot mellan intäkter och kostnader håller sig inom den tilldelade ramen. Den resultatansvarige är också ansvarig för att bedriva den verksamhet som beslutas om i verksamhetsplanen.”

Vid jämförelser mellan budgetuppföljningsprognoserna BUP 1 och BUP 2 och årsresultatet finns stora avvikelser både för 2005 och 2006. Styrelse och nämnder redovisar förklaringar till avvikelserna för årsresultatet mot budget i. I vissa fall handlar det om oförutsägbara händelser men det är även planerade intäkter och kostnader som redovisas.

Styrelse och nämnder har totalt gjort positiva resultat de senaste två åren. Det finns ett aktivt deltagande från kommunstyrelsen att leda och styra för att nämnderna skall hålla sina budgetramar – framför allt under 2006. Det framgår tydligt från kommunstyrelsens protokoll i maj och augusti vid presentation av BUP 1 och BUP 2.

Prognossäkerheten för styrelse och nämnder varierar kraftigt från väldigt tillfredställande till inte tillfredställande alls. För att förbättra prognossäkerheten är det viktigt att det finns en bra dialog mellan verksamhetsansvariga och ekonomer.

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Revisorerna har gett Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers uppdraget att granska rutiner för ekonomisk uppföljning och prognoser i Mora kommun. Granskningen har utförts av Micaela Hedin.

1.2 Bakgrund

Den ekonomiska styrningen och uppföljningen är mycket central inte minst mot bakgrund av gällande balanskrav. Det är väsentligt att i ett tidigt skede få grepp om resultatet och avvikelser mot budget. För sen rapportering innebär ofta att det är för sent att sätta in åtgärder som påverkar årets resultat. Det är viktigt att kommunens prognoser under året är tillförlitliga och om avvikelser uppstått mellan prognos och utfall att åtgärdsplaner beslutas och vidtas.

1.3 Syfte

Granskningen syftar till att ta fram underlag för en bedömning av säkerheten och kvaliteten vid arbetet med prognoser.

1.4 Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till att främst belysa den ekonomiska uppföljningen, d v s ej uppföljning av verksamhet och verksamhetens kvalitet. Granskningen har genomförts genom analys av underlag. Intervju och avstämningar har sett med:

- ekonomichef Staffan Sandberg
- redovisningschef Anette Hägglund
- förvaltningsekonom Marita Sundberg
- ekonom Ingemar Berglund
- förvaltningsekonom Agneta Nilsson

1.5 Revisionsfråga

Ger de prognoser som tas fram i mars, juli tillfredställande information för bedömning av säkerheten och kvaliteten i kommunstyrelsens löpande uppföljning och prognosarbete?

2 Ansvar och anvisningar

2.1 Ansvar

Centrala ekonomenheten – består av ekonomienheten (ekonomichef och ekonom) och redovisningsenheten (redovisningschef och fem assistenter). Ekonomichefen har huvudansvaret för genomförandet av ekonomisk uppföljning och prognoser. Det finns två förvaltningsekonomer, en för barn- och utbildningsnämnden och en för socialnämnden. Båda förvaltningsekonomerna är relativt nya i sina befattningar. Kommunen har en ekonomgrupp som består av ekonomichefen, redovisningschef, kontrollern, ekonomen, förvaltningsekonomerna. Gruppen träffas regelbundet för information och avstämning av ekonomifrågor.

Kommunens totala ekonomiska utfall skall följas upp 2 ggr/år, samt vid årsbokslutet.

I kommunens ekonomiska styrprinciper beskrivs ansvaret för resultatet:

”Ansvar för resultatet innebär att en resultatansvarig kan öka sina kostnader om intäkterna blir högre än budgeterat, men också ett ansvar att minska sina kostnader om intäkterna blir lägre än budgeterat. Ansvaret omfattar alltså att nettot mellan intäkter och kostnader håller sig inom den tilldelade ramen. Den resultatansvarige är också ansvarig för att bedriva den verksamhet som beslutas om i verksamhetsplanen.”

2.2 Anvisningar

Anvisningar till budgetuppföljningsprognos 1 (BUP 1) per sista mars och budgetuppföljningsprognos 2 (BUP 2) per sista juli skickas ut från ekonomikontoret. För BUP 2 görs även ett delårsbokslut.

Nedan är ett exempel från innehållet i anvisningarna för delårsbokslutet hösten 2006:

- Inledning
- Syfte
- Verbal beskrivning
- Ekonomisk redovisning
- Nyckeltal
- Rapporter
- Redovisningsprinciper
- Prognosutfall
- Underlag för delårsrapport
- Tidplan

Information om hantering av den ekonomiska redovisningen till styrelse och nämnder beskrivs följande i anvisningarna:

”Den ekonomiska redovisningen och nyckeltalen ska rymmas på en sida och ska bestå av följande:

- ekonomisk jämförelse
- gör även en jämförelse enligt följande: **Hur står det till och vart är vi på väg?** jämför delårsutfall 2006 och 2005 med avseende på intäkts- och kostnadsutveckling och på de punkter där det finns avvikelser.
- där jämförelser ska göras är:
 - kommunbidrag
 - statsbidrag
 - interkommunala ersättningar
 - övriga intäkter -
 - entreprenad och köp av verksamhet
 - personalkostnader
 - lokalkostnader, hyra & leasing
 - bidrag
 - övriga kostnader

3 Jämförelse prognos och resultat

3.1 2005

Resultat (kommunbidrag - kostnader) tkr

2005	BUDGET	Progn1 : förvaltn	Progn1 : KS	Progn2 : förvaltn	Progn2 : KS	ÅB 2005
Revisorer	0	0	0	0	0	89
KS	0	-4383	-4383	-700	-700	2784
Byggnadsnämnd	0	0	0	302	302	197
Teknik	0	0	0	17800	17800	10499
TUF	0	-658	-658	-1000	-1000	-1122
Kultur	0	-300	-300	0	0	751
Personal	0	0	0	0	0	243
Miljö o Hälsa	0	0	0	202	202	203
Barn- o utb	0	0	0	-1000	-1000	-38
Socialnämnd	0	-1796	-1796	-3550	-3550	10
S:A nämnder/förv	0	-7137	-7137	12054	12054	13616

Kommentarer om resultatet per nämnd:

- Kommunstyrelsen redovisade ett överskott om 2 784 kkr. Överskottet förklaras av ej utnyttjade utvecklingsmedel, ej utnyttjade medel för organisationsutveckling och översiktlig planering.
- Byggnadsnämnden redovisar ett överskott om 197 kkr beroende på att intäkterna varit högre men även att kostnaderna för bostadsanpassningbidragen varit lägre än budgeterat.
- Tekniska nämnden redovisar ett överskott om 10 499 kkr pga ersättning från Länsförsäkringar avseende skada på Strandens skola om 16 096 kkr, nedskrivning av bokfört värde på anläggningar om -5 395 kkr och rättelse av värdet på bostadsrätter pga dubbelredovisning -395 kkr.
- Turism-, ungdoms- och fritidsnämnden redovisar ett underskott om 1 122 kkr pga anläggningsdriften visar ett stort underskott.
- Kulturnämnden visar ett överskott om 751 kkr. Kulturförvaltningen minskade sina kostnader under året med 1 210 kkr varav 835 kkr var sänkningen av den externa hyran för kulturhuset. Resultatet skulle enligt fullmäktiges beslut vara 762,5 kkr. Minskningen av det planerade resultatet beror på att den belastas av en oplanerad avgångsersättning om 78 kkr.
- Personalnämnden redovisar ett överskott om 243 kkr. Den politiska verksamheten visar ett överskott om 46 kkr och den administrativa verksamheten ett överskott om 196 kkr. Överskottet kan härledas till lägre utfall än beräknat för den fackliga verksamheten samt att löneenheten har haft tjänstledigheter och nedtrappning av tjänst som inte kompensrats fullt ut.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott om 203 kkr. Överskottet beror på anmälningar av värmepumpar och att kalkningsverksamheten blev billigare än budgeterat.
- Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott om 38 kkr.
- Socialnämnden redovisar ett överskott om 10 kkr.

Revisionens kommentarer:

Totalt för styrelse och nämnder går resultatet från -7,2 Mkr vid BUP 1 till årsresultatet +13,7 Mkr. Skillnaden mellan kommunstyrelsens resultat för BUP 1 -4,4 Mkr och årsresultatet +2,8 Mkr är 7,2 Mkr. Socialnämndens resultat skiftar över året. Från 1,8 Mkr

till 3,6 Mkr och slutar på +10 kkr. Det är bara TUF som prognostiserar ett underskott i BUP 1 och ökar det under året. De andra nämnderna och styrelsen gör ett bättre resultat än vad de prognostiserat.

3.2 2006

2006	BUDGET	Progn1 : förvaltn	Progn1 : KS	Progn2 : förvaltn	Progn2 : KS	ÅB 2006
Revisorer	0	0	0	0	0	112
KS	0	400	400	2304	2304	7554
Byggnadsnämnd	0	0	0	668	668	1738
Teknik	0	0	0	0	0	-9058
TUF	0	0	0	-427	0	-473
Kultur	0	0	0	0	0	-11
Personal	0	0	0	0	0	1084
Miljö o Hälsa	0	0	0	0	0	377
Barn- o utb	0	-3956	0	-2830	0	277
Socialnämnd	0	-1500	0	-2000	0	-574
S:A nämnder/förv	0	-5056	400	-2285	2972	1026

Kommentarer om resultatet per nämnd. Observera att resultatet för 2006 är preliminärt och därför lämnas kommentarer vid de största avvikelserna nedan:

- Kommunstyrelsen redovisar ett överskott om 7 554 kkr. Överskottet förklaras (precis som för 2005) av ej utnyttjade utvecklingsmedel, ej utnyttjade medel för organisationsutveckling och översiktlig planering. Dessutom har kommunen haft mindre kostnader för flygverksamheten.
- Byggnadsnämnden redovisar ett överskott om 1 738 kkr.
- Tekniska nämnden redovisar ett underskott om 9 058 kkr som förklaras av bl a nedskrivning av anläggningstillgångar och att gata/park har under året haft mer kostnader för underhåll än budgeterat (snöröjning).
- Turism-, ungdoms- och fritidsnämnden redovisar ett underskott om 473 kkr.
- Kulturnämnden visar ett underskott om 11 kkr.
- Personalnämnden redovisar ett överskott om 1084 kkr. Överskottet förklaras delvis av att tjänsten som personalchefen inte har blivit tillsatt. Nya projekt har inte ”igångsatts”.

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott om 377 kkr.
- Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott om 277 kkr.
- Socialnämnden redovisar ett underskott om 574 kkr.

Revisionens kommentarer:

Totalt för styrelse och nämnder går resultatet från -5 Mkr vid BUP 1 till årsresultatet + 1 Mkr. Skillnaden mellan kommunstyrelsens resultat för BUP 1 +0,4 Mkr och årsresultatet +7,6 Mkr är 7,2 Mkr. Socialnämndens resultat skiftar över året. Från -2 Mkr till -1,5 Mkr och slutar på -0,6 Mkr. BUNs resultat skiftar också över året. Från -4 Mkr till -2,8 Mkr och slutar på +0,3 Mkr. Tekniska nämnder gör den största budgetavvikelsen om -9 Mkr.

Vid BUP 2 har TUF, BUN och socialnämnden visat underskott i sina verksamheter (se kolumn prognos 2 förvaltningar). Sedan efter redovisning i ks (se kolumn prognos 2 KS) visar nämnderna ett nollresultat. Årsresultatet för nämnderna är i stort sätt ett "nollresultat" vilket visar att nämnderna har arbetat med att få ner sina kostnader och därmed i stort sätt hållit sin budget.

3.3 Kommentarer från kommunstyrelsen protokoll 2006-05-23.

Budgetuppföljningsprognos 1, 2006, Mora kommun

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att de ekonomiska styrprinciperna ska gälla. Det innebär att avvikelser från budget inte accepteras. Budgetram flyttas från bland annat barn- och utbildningsnämnden till tekniska nämnden. Barn- och utbildningsnämnden kompenseras med kommunbidrag/tillskott av medel från finansförvaltningen vad avser Morkarlby skola.

Sammanfattning av ärendet

Ekonomichef Staffan Sandberg redovisar för budgetuppföljningsprognos 1 (BUP 1) samt finansutskottets förslag till beslut.

Kommunstyrelsen ska ta ställning till budgetprognos 1. Finansutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta att de ekonomiska styrprinciperna ska gälla. Det innebär att avvikelser från budget inte accepteras. Budgetram flyttas från bland annat barn- och utbildningsnämnden till tekniska nämnden. Barn- och utbildningsnämnden kompenseras med kommunbidrag/tillskott av medel från finansförvaltningen vad avser Morkarlby skola.

3.4 Kommentarer från kommunstyrelsen protokoll 2006-08-29.

Delårsrapport per 2006-07-31 och budgetuppföljningsprognos 2, Mora kommun

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att de ekonomiska styrprinciperna ska gälla, vilket innebär att avvikelser från budget inte accepteras.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner delårsrapporten per 2006-07-31 och budgetuppföljningsprognos 2 efter beaktande av kommunstyrelsens beslut.

Sammanfattning av ärendet

Vid kommunstyrelsens sammanträde deltar för barn- och utbildningsnämndens skolchef Tord Karlsson, nämndens ordförande Nils Carlsson (c) samt ekonom Marita Sundberg. En redogörelse för över barn- och utbildningsnämndens delårsrapport och uppföljningsprognos 2. Barn- och utbildningsnämnden aviserar ett minusresultat på 2,8 Mkr vid årsskiftet. Anledningen till detta är bland annat statsbidrag som ska återbetalas. Att nå ett nollresultat är nämndens målsättning.

Från socialnämnden informerar ordförande Bernt Persson (s) om socialnämndens delårsrapport samt uppföljningsprognos. Socialnämnden aviserar att budgeten kommer att hållas.

Chef för kansli och utveckling Owe Hållmarker och ekonom Ingemar Berglund redogör för kommunstyrelsens verksamhetens delårsrapport och budgetuppföljningsprognos 2. Ett positivt resultat förväntas.

För de av kommunen ägda bolagen Moraparken AB, Morastrand AB och Moravatten AB deltar respektive VD Hans-Olof Bogren, Lars-Gunnar Holmberg samt Lars Mjöberg, vilka redogör för delårsrapport.

Vid genomgången av budgetuppföljningsprognos 1 beslutade kommunstyrelsen, 2006-05-23 § 73, att de ekonomiska styrprinciperna ska gälla och att avvikelser från budget inte accepteras. Detsamma beslutas nu om budgetuppföljningsprognos 2; de ekonomiska styrprinciperna ska gälla, vilket innebär att samtliga verksamheter vid årets slut ej skall redovisa minusresultat.

4 Slutsatser och iakttagelser

Vid jämförelser mellan budgetuppföljningsprognoserna BUP 1 och BUP 2 och årsresultatet finns stora avvikelser både för 2005 och 2006. Styrelse och nämnder redovisar förklaringar till avvikelserna för årsresultatet mot budget i. I vissa fall handlar det om oförutsägbara händelser men det är även planerade intäkter och kostnader som redovisas.

Styrelse och nämnder har totalt gjort positiva resultat de senaste två åren. Det finns ett aktivt deltagande från kommunstyrelsen att leda och styra för att nämnderna skall hålla sina budgetramar – framför allt under 2006. Det framgår tydligt från kommunstyrelsens protokoll i maj och augusti vid presentation av BUP 1 och BUP 2.

Att prognostisera ett rättvisande resultat beror på erfarenhet och kända fakta. Att det blir avvikelser från verkligt utfall kan bero på att man inte tar hänsyn till vilka kostnadsförändringar vissa enskilda händelser och beslut får eller att man inte beaktar alla faktorer inom en bedriven verksamhet. Likaså kan avvikelser bero på de arbetssätt och metoder man har i upprättandet av prognoser i verksamheterna. Men ju längre fram på året prognoser upprättas, desto mindre osäkerhet borde råda gällande verksamheten fram till årets slut.

Vid granskningen har framkommit att under 2005 skiftade resultatet (totalt) för styrelse och nämnder från -7,2 Mkr vid BUP 1 till årsresultatet + 13 Mkr och för 2006 skiftade resultatet (totalt) för styrelse och nämnder går resultatet från -5 Mkr vid BUP 1 till årsresultatet + 1 Mkr.

Prognossäkerheten för styrelse och nämnder varierar kraftigt från väldigt tillfredställande till inte tillfredställande alls. För att förbättra prognossäkerheten är det viktigt att det finns en bra dialog mellan verksamhetsansvariga och ekonomer.